

1011
ՀԱՍՏԱՆԻ ամսագրի ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԱՏԻՈՆ

№ 4.

2365
ՍՏ. ԼԻՍԻՑԵԱՆ

.....

Գ Ա Ղ Տ Ն Ի Ք

Կոմեդիա երկու արարածով

891-99

Լ-Ք.

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Էլեկտրասպ. Օր. Ն. Աղանեանի, Պոլից. 7

1913

19 NOV 2011

1011
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԹԱՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐԱԼ ՎԵՐԿԱՐԻ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԹԱՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ

№ 4.

Կ. Լևոնյան

1992-7-2
- 6161

US. LHS86ԱՆ

Գ Ա Ղ Տ Ն Ի Ք

Կոմերիա երկու արարածով

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

Էլեկտրասպ. Օր. Ն. Աղանեանի, Պոլից. 7

1913

Գ Ա Ղ Տ Ն Ի Ք

Կոմեդիա՝ երկու արարածով

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԵՐ

Մարիամ՝ տատիկ—գաւառական զգեստով:

Տիկին Երանուհի—նրա աղջիկը:

Սերոբ	11 տարեկան	} Տիկին Երանուհու երեխաները
Զարիկ	10 տարեկան	

Օննիկ	—12 տարեկան	} Մարիամ տատիկի թու- ները միւս աղջկանից:
Յասմիկ	—10 տարեկան	
Մարգար	—9 տարեկան	

ԱՐԱՐԻԱԾ ԱՌԱՋԻՆ

Մանկանոց: Դիմացը մի դուռ, միւսը՝ ձախ պատի մէջ:
Կահլարասիք—սեղան, աթոռներ, զրքակալներ, պատին՝
աշակերտական պատկերներ:

Տ Ե Ս Ա Ր Ա Ն Ի.

Օննիկ (անհանգիստ ման է զայիս) և ՅԱՍՄԻԿ (զիրք
է կարդում):

ՅԱՍՄԻԿ. Օննիկ, մի բան մտածեցիր վերջա-
պէս:

ՕՆՆԻԿ. Ո՛րտեղից. չարչարում եմ, չար-
չարում, մի բան չեմ գտնում:

ՅԱՍՄԻԿ. Ապա ի՞նչպէս պիտի լինի. ՁԷ ոք

մինչև Աստածածնի տօնը մի շաբաթ է միայն մնացել: Տատիկին ի՞նչ ընծայ տանք:

ՕՆՆԻԿ. Ախ, միայն մի շաբաթ... Տէր Աստած, իսկ ես դեռ ոչինչ չեմ պատրաստել:

ՅԱՍՄԻԿ. Արի նրա համար ակնոց առնենք:

ՕՆՆԻԿ. Ակնոց ունի. հայրիկը նոր է գնել:

ՅԱՍՄԻԿ. Նոր գոգնոց կարե՞մ: Դու կտորը կառնես, իսկ ես կը կարեմ: Չէ՞ որ դու դանձանակում շատ փող ունես հաւաքած: Տատիկը շատ կուրախանայ:

ՕՆՆԻԿ. Իսկ դու չունես, ի՞նչ է: Չէ, գոգնոցը երևի մօրաքոյրը կը կարի: Ես մի այնպիսի բան պիտի ընծայեմ, մի այնպիսի բան, որ ոչ ոքի մտքով չի անցնում, մի անսպասելի բան, որ ամենքիցդ աւելի ուրախացնեմ տատիկին: Չէ՞ որ ես նրա ամենամեծ թոռնիկն եմ:

ՅԱՍՄԻԿ. Ի՞նչ կայ որ ամենամեծն ես: Նա ինձ աւելի է սիրում:

ՕՆՆԻԿ. Քէզ:

ՅԱՍՄԻԿ. Այո, ինձ: Իրան հարցրու: Միշտ ինձ այնպէս ամուր գրկում է ու համբուրում: Մագերս անպատճառ պիտի քանդի ու իր ձեռքով նորից հիւսի: Ա՛յնքան հէքիաթներ է ինձ պատմում:

ՕՆՆԻԿ. Ինձ էլ է պատմում:

ՅԱՍՄԻԿ. Հագարից մէկ անգամ. իսկ ինձ նստեցնում է կողքին, ասեղ ու թել է տալիս ձեռքս կամ մի ուրիշ ձեռագործ, համ սովորեցնում է, համ հէքիաթներ պատմում:

ՕՆՆԻԿ. Իսկ ինձ ամեն անգամ իմ կարգացած պատմութիւններն է պատմել տալիս... Միշտ խնդրում է որ երգեմ: Ամեն ասեղ իմ ձայնն է գովում:

ՅԱՍՄԻԿ. Ասենք՝ քո ձայնը իմ ձայնից լաւ չէ:

ՕՆՆԻԿ. Իմ ձայնը:

ՅԱՍՄԻԿ. Այո, քո ձայնը:

ՕՆՆԻԿ. (աւելի ու աւելի մօտենալով) Իմ ձայնը

լաւ չէ:

ՅԱՍՄԻԿ. Այո, այո. քո ձայնը:

ՕՆՆԻԿ. Ապա մեր երգեցողութեան ուսուցչին հարցրու...

ՅԱՍՄԻԿ. Ձեր ուսուցիչը ի՞նչ է հասկանում որ...

ՕՆՆԻԿ. Ո՞վ, մեր ուսուցիչը բան չի հասկանում...

ՅԱՍՄԻԿ. Այո, հէնց ձեր ուսուցիչը:

ՕՆՆԻԿ. Սրան մտիկ, է: Մեր ուսուցչին չի հաւանում: Ձեր ծըծըւան օրիորդի նմանն է, հա՛:

ՅԱՍՄԻԿ. Մեր օրիորդն է ծըծըւան:

ՕՆՆԻԿ. Հա, ձեր օրիորդը: Գալիս է, մեր ուսուցչից ծածուկ սովորում ու ձեզ դաս տալիս:

ՅԱՍՄԻԿ. (բռնկում է. արագ-արագ). Մեր օրիորդը լայեղ էլ չի անում ձեր ուսուցչի հետ խօսելու: Մեր օրիորդի պէտքին էլ արժանի չէ ձեր ուսուցիչը, մեր օրիորդի շաքին էլ արժանի չէք բոլորդ... (Ներս է վազում Մարգարը):

ՏԵՍԱՐԱՆ II

ՆՈՅՆՔ և ՄԱՐԳԱՐ

ՕՆՆԻԿ. (շտապ-շտապ) Մարգար, Մարգար,
իմ ձայնն է լաւ թէ՞ Յասմիկինը:

ՅԱՍՄԻԿ. (նոյնպէս) Մարգար, տատիկը իմ
ձայնն աւելի է հաւանում թէ՞ Օննիկինը:

ՕՆՆԻԿ. Անցեալ կիրակի տատիկը ինձ երգել
ուաւ թէ՞ Յասմիկին:

ՅԱՍՄԻԿ. (ընդմիջելով) Անցեալ կիրակի մէկ
անգամ տատիկի բերանից դուրս թաւ ուր եր-
գես, դու էլ հալած եղի տեղ ընդունեցիր: Մար-
գար, չէ՞ որ տատիկը իմ ձայնն է միշտ գովում:
ՄԱՐԳԱՐ. Ո՞ւմ ձայնը:

ՕՆՆԻԿ.

ՅԱՍՄԻԿ. { (միասին) Ի՞մը, ի՞մը:

ՄԱՐԳԱՐ. Ձերը: Իսկի էլ չէ: Նա ինձ է «զան-
գակ» ասում: Հէնց որ ինձ տեսնում է, զրպա-
նից անպատճառ չոր միրգ, կանֆետ է հանում
ու ասում. «ձայնիդ մեռնեմ, Մարգար ջան»:

ՅԱՍՄԻԿ. Քեզ այդ ասում է, որովհետեւ դու
ամենքիցս փոքրն ես:

ՕՆՆԻԿ. Քեզ «զանգակ» է ասում, որովհետեւ
ամենքիցս շատ ես խօսում:

ՄԱՐԳԱՐ. Դուք պակաս էք խօսում:

ՕՆՆԻԿ. Սպասեցէք, ես ինքս տատիկին կը
հարցնեմ՝ ում ձայնն է աւելի հաւանում:

ՅԱՍՄԻԿ. Նա տղաներին չի սիրում:

ՄԱՐԳԱՐ. Կը տեսնես, դեռ Աստուածածնի

տօնը գայ: Տատիկին մի այնպիսի ընծայ եմ
պատրաստում, մի այնպիսի ընծայ, որ բոլորիդ
մոռանայ...

ՕՆՆԻԿ և ՅԱՍՄԻԿ (միասին). Դու արդէն
պատրաստել ես:

ՄԱՐԳԱՐ. (հպարտ) Ի հարկէ:

ՕՆՆԻԿ և ՅԱՍՄԻԿ (միասին). Ի՞նչ, ի՞նչ:

ՄԱՐԳԱՐ. Ապա իմացէք:

ՕՆՆԻԿ. Մասնոց:

ՄԱՐԳԱՐ. Այնքան ունի որ...

ՅԱՍՄԻԿ. Թաշկինակ:

ՄԱՐԳԱՐ. Թաշկինակը ընծայելու բան է որ...

ՕՆՆԻԿ. Թէյի բաժակ:

ՅԱՍՄԻԿ. Քորոցների բարձ, նօսր սահր...

ՄԱՐԳԱՐ. Ձէ, չէ, մի այնպիսի բան, մի այն-
պիսի բան, որ ամեն օր աչքի առաջ լինի, ինձ
յիշի:

ՅԱՍՄԻԿ. Հայելի...

ՕՆՆԻԿ. Քո լուսանկարը:

ՄԱՐԳԱՐ. Ձեմ ասի, չէ: Իմ գաղտնիքն է:

ՕՆՆԻԿ և ՅԱՍՄԻԿ. (միասին) Գաղտնիքը:

ՄԱՐԳԱՐ. Ոչոքիդ չեմ ասի: Ուղում էք ին-
ձանից իմանաք, ինքներդ պատրաստէք, ինձ
փուստ թողնէք:

ՅԱՍՄԻԿ (սրճամարմանքով) Շատ մեծ բան
եւ քո գլուխը կարծում: Գաղտնիք է, թող փո-
րումդ մնայ:

ՕՆՆԻԿ (նոյնպէս). Քո մտածածը ապա ի՞նչ
կը լինի:

ՄԱՐԳԱՐ (ջգրացնելով). Դուք հօ գեռ ոչինչ
չէք մտածել, հէ, հէ: Ձեմ ասի, չեմ ասի: (Սերս
են մտնում Սերոբն ու Զարիկը):

ՅԵՍՍՐԱՆ III

ՆՈՅՆԵՐԸ ԵՒ ՍԵՐՈՐԵՆ ՈՒ ԶԱՐԻԿԸ

ՅԱՍՄԻԿ (ընդատալ զնալով). Ի՞նչ լաւ է որ
եկաք: Արիք միասին մտածենք թէ տատիկին ինչ
ընծայ տանք:

ՍԵՐՈՐԵ ՈՒ ԶԱՐԻԿ (հպարտ-հպարտ) Մենք ար-
դէն մտածել ենք:

ՕՆՆԻԿ. Արդէ՞ն:

ՅԱՍՄԻԿ. Ի՞նչ բախտաւոր էք:

ՄԱՐԳԱՐ. Ես էլ եմ մտածել:

ԶԱՐԻԿ. Ես մի ափսոսի բան եմ մտածել,
ափսոսի բան, որ գիտեմ՝ տատիկը անպատճառ
կը հաւանի: Ա՛յնպէս ինձ կը համբուրի:

ՅԱՍՄԻԿ. Զարիկ ջան, քեզ մատաղ, ասա՛
ի՞նչ ես մտածել:

ԶԱՐԻԿ. Զի կարելի, չի կարելի:

ՅԱՍՄԻԿ. Ինչո՞ւ:

ՍԵՐՈՐԵ. Ինձ էլ չի ասում:

ԶԱՐԻԿ. Դա իմ գաղտնիքն է:

ՅԱՍՄԻԿ. Գաղտնիք:

ԶԱՐԻԿ. Ոչոքի չեմ ասի, ոչոքի:

ՄԱՐԳԱՐ. Ես էլ ոչոքի չեմ ասում:

ԶԱՐԻԿ. Այ կը տեսնէք՝ ինչ անսպասելի բան
կը լինի: (Օղի մէջ մի խորհրդաւոր նշան է անում):

ՍԵՐՈՐԵ. Շատ մի պարծենայ: Իմ մտածա-
ծից լաւ չի լինի:

ԶԱՐԻԿ. Ո՞վ ասաւ. հազար որ մտածես, իմ
գաղտնից լաւը չես գտնի:

ՄԱՐԳԱՐ (հպարտ). Ասենք՝ իմ մտածածին
չէք հասնի:

ՅԱՍՄԻԿ (աղերսանքով). Սերոբ ջան, Սերոբ,
դու հօ լաւ աղայ ես, դու հօ ինձ սիրում ես:
Ասա ի՞նչ ես մտածել:

ՍԵՐՈՐԵ. Օ-ժ, մի ափսոսի բան, մի ափսոս-
ի բան... Քանի որ է՝ տատիկի ետեից ման եմ
գալիս, նայում՝ նրա սիրտն աւելի ինչ է ու-
ղում... Ո՛ւ... Ո՛ւ...

ՅԱՍՄԻԿ. Ո՛ւ...

ՍԵՐՈՐԵ. Ապա իմացիր:

ՅԱՍՄԻԿ (խորհրդաւոր. ականջին) Հողաթափ-
նէր:

ՍԵՐՈՐԵ. Ո՛չ:

ՅԱՍՄԻԿ. (նոյնպէս) Երեսուրբի:

ՍԵՐՈՐԵ. Ձեմ ասի, չէ: Դա իմ գաղտնիքն է:

ՅԱՍՄԻԿ. Ախ, Տէր Աստուած, այսօր ամենքդ
էլ ի՞նչ անտանելի էք:

ՕՆՆԻԿ. (որ մինչեւ այդ ըոպէն բեմի խորքում
կանգնած՝ շարունակ խորը մտածում էր) Հնարե-
ցի՛ր, ես էլ հնարեցի (բոլորը նրան շրջապատում են):

ԲՈԼՈՐԸ. Ի՞նչ, ի՞նչ:

ՕՆՆԻԿ. Մի ափսոսի բան, մի ափսոսի
բան...

ԲՈԼՈՐԸ. Ասա՛, շուտով ասա՛: Լաւ բան:

ՕՆՆԻԿ. Ամեն անաւօտ, հէնց որ տատիկը տեղիցը վեր կը կենայ, ինձ կը յիշի, ամբողջ օրը, ամեն բոպէ ինձ կը յիշի, իրիկունն էլ պառկելիս ինձ կը յիշի:

ԲՈՂՈՐԸ. Հոգիներս հանեցիր. շուտով ասանք: Ի՞նչ, ի՞նչ:

ՕՆՆԻԿ (հպարտ). Դա իմ գաղտնիքն է:

ԶԱՐԻԿ. Օննիկ, Օննիկ, ինձ հօ կասէս, մենակ ինձ: Յիշում ես, անցեալ կիրակի, մեզ մօտ որ էիք, իմ խնձորս քեզ տւի:

ՕՆՆԻԿ. Դուք մեզ ասում էք, որ մենք ձեզ ասենք:

ՅԱՍՄԻԿ. Հա, մենք ի՞նչու պիտի ձեզ ասենք: Դեռ դուք ասացէք:

ՄԱՐԳԱՐ. Օննիկ չասես, թող դեռ սրանք ասեն:

ԶԱՐԻԿ. Ուզում էք մեզանից խօսք դուրս քաշէք, հա:

ՍԵՐՈՒՐ. Ի՞նչ խորամանկն էք: Կարծում էք, ձեր միտքը չէ՞նք հասկանում:

ՄԱՐԳԱՐ. Տատիկին տարել էք ձեր տուն, էլ մի բոպէ հանգիստ չէք թողնում:

ՅԱՍՄԻԿ. Տան մէջ ի՞նչ ասես՝ շինել էք տալիս:

ՕՆՆԻԿ. Ամեն անգամ հիւանդանում էք. զի՜շերն էլ չէք թողնում որ գլուխը բարձին դնի:

ԶԱՐԻԿ և ՍԵՐՈՒՐ (միասին). Նա մեզ աւելի է սիրում բան թէ ձեզ:

ՕՆՆԻԿ, ՅԱՍՄԻԿ և ՄԱՐԳԱՐ (պաշարելով նրանց) Մոտ էք ասում, սո՛ւտ:

ՍԵՐՈՒՐ. Մեր մայրիկը նրա ամենապիւրէի աղջիկն է:

ՄԱՐԳԱՐ. Ձէ, մեր մայրիկը:

ՅԱՍՄԻԿ. Մեր մայրիկը փորձած է, ձերը չէ:

ԶԱՐԻԿ. Նա ձեր տունը շաբաթը մէկ անգամ էլ ոտ չի ուզում դնել:

ՄԱՐԳԱՐ. (գնալով դէպի ծախ դուռը) Սպասեցէք, դնամ մայրիկիս խնդրեմ, որ տատիկը մեզ մօտ ապրի:

ԶԱՐԻԿ և ՍԵՐՈՒՐ. Տատիկը մերն է, մերը:

ՄԱՐԳԱՐ. (վերադառնում է). Ձէ, մերն էլ է:

Այ, դնամ մայրիկին ասեմ (գնում է):

ՕՆՆԻԿ. Տատիկին մեր տուն թէ որ չըբերենք, կը տեսնէք:

ԶԱՐԻԿ. Էդուց չէ՛ էլ օր:

ՍԵՐՈՒՐ. Բերէք ու պարծեցէք:

ՅԱՍՄԻԿ. Դուք մի տուն գժեր էք:

ՍԵՐՈՒՐ. Իսկ դուք... դուք:

ԶԱՐԻԿ. Գնանք տուն, Սերուր. անժէ որ սրանց հետ խօսենք:

ՅԱՍՄԻԿ. Դու ո՞վ ես, որ մեզ հետ չես ուզում խօսել:

ՍԵՐՈՒՐ. Մի ամիս է մտածում էք, մտածում, դեռ մի բան չէք հնարել տատիկի համար:

ՕՆՆԻԿ. Ես ձեզնից լաւն եմ մտածել:

ՅԱՍՄԻԿ. Ես ուզում եմ մի այնպիսի բան ընծայեմ, մի այնպիսի բան...

ԶԱՐԻԿ. (նմանեցնելով). Մի այնպիսի բան,

մի աշնապիտի բան, մի աշնապիտի բան... Ոչինչ չէք մտածել, սուտ ասում էք թէ գաղանիք է...

ՕՆՆԻԿ (ըստկացած) Իսկ դուք ի՞նչու էք ասում թէ գաղանիք է:

ՍԵՐՈՅ. Ձեր ջգրու գաղանիք՝ կը պահենք, ձեր ջգրու: Գնանք, Ջարիկ (զնում են դիմացի դռնով):

ՕՆՆԻԿ. (Նրանց հետևելով) Մենք էլ ձեզ բան չենք ասի, մենք էլ... Գժեք, գժեք... (դուրս է գնում):

ՏԵՍԱՐԱՆ VI.

ՅԱՍՄԻԿ (մենակ)

ՅԱՍՄԻԿ. (գրեթէ լաց լինելով) Տէր Աստուած, Տէր Աստուած, բոլորն արդէն մի բան մտածել են, մենակ ես եմ մնացել, մենակ ես... (Ձեռները կտրտելով): Բոլորն էլ լաւ ընծաներ կը պատրաստեն, իսկ ես... ես... ինձ ի՞նչ կը մնայ: (Ման է գալիս): Յետոյ ամենքը կը սկսեն ինձ ծաղրել: Էն օձի լեզու Ջարիկն էլ, բարկացնող Սերոբն էլ, էն մոծակ Մարգարն էլ: Ախ, ի՞նչ անեմ, ո՞ւմ դիմեմ: Ի՞նչ տամ... Հողաթափ... գոգնոց... թաշկինակ... մատնոց... երեսսրբիչ... Կնոց, կնոց... Արդեօք չընծայեմ... Ա՜ն, գտնայ, մի աշնապիտի բան, մի աշնապիտի բան... Ոչոքի չեմ ասի, ոչոքի... Իմ գաղանիքն է:

Վ ա ր ա գ ո յ ր

ԱՐԱՐԻԱԾ ԵՐԿՐՈՐԴ

Տիկին Երանուհու ընդունարան: Դիմացը դուռ, աջ կողմը՝ դուռ: Առանձին խնամքով կարգի բերած սենեակ:

ՏԵՍԱՐԱՆ I

ՋԱՐԻԿ եւ ՅԱՍՄԻԿ, ապա ՕՆՆԻԿ, ՄԱՐԳԱՐ եւ ՍԵՐՈՅ (ամբողջ տեսիլը խաղացում է շտապ-շտապ լարած):

ՋԱՐԻԿ (Ներս վազելով Յասմիկի հետ աջ դռնով՝ շտապով դուրս է նայում դիմացի դռնով): Տատիկն այս ի՞նչ ուշացաւ: Այսքան էլ կը մնան եկեղեցում:

ՅԱՍՄԻԿ (նոյնպէս) Երեխ՝ ճամփին մէկին պատահել է, խօսում է:

ՋԱՐԻԿ. Մենք որ դուրս եկանք, պատարագը վերջանալու վրա էր: Երանի շուտով գայ... Իմ ընծան աշնապէս պիտի հաւանի...

ՅԱՍՄԻԿ. Իմը աւելի... Այ, սիրուն արկղի մէջ եմ դրել, գունաւոր թղթի մէջ փաթաթել ու գեղեցիկ ժապաւէնով կապել... (դէս ու դէն նայելով): Այս ի՞նչ լաւ զարդարել էք սենեակը:

ՋԱՐԻԿ. Ես և Սերոբը ամբողջ առաւօտ հաւաքում էինք... Տես, տատիկի պատկերը ծաղիկներով պատել եմ... Վայ, այս աթոռ ո՞վ է այստեղ դրել (ուղղում է):

ՕՆՆԻԿ (փունջը ձեռքին ներս է վազում՝ աջ դռնով). Այս փունջը ճրտեղ զնեմ: Տատիկը գայ թէ չէ, տեսնի:

ԶԱՐԻԿ. Ի՞նչ սիրուն փունջ է...

ՅԱՍՄԻԿ. Բեր, այստեղ բեր, կը դնենք այս անկիւնում, բաժակի մէջ: (Հոտ է քաշում) Ի՞նչ անուշ հոտ ունի:

ՕՆՆԻԿ. Թէ, աւելի լաւ է՝ միւս անկիւնում դնենք (վազում է դէպի միւս անկիւնը):

ՄԱՐԳԱՐ. (դիմացի դռներով ներս վազելով՝ հեռագիրը ձեռքին): Հեռագիր, հեռագիր... Քեռուց հեռագիր: Տատիկին շնորհաւորում է...

ԶԱՐԻԿ. Ունե՞րդ, օտներդ սրբի՛ր. յատակը կեղտոտեցիր: Տատիկը քո պատճառով կը բարկանայ. գնա, գնա սրբի՛ր: (Մարգարը շփոթած դուրս է վազում):

ՅԱՍՄԻԿ (աջ դռնով). Սերոբ, Սերոբ, մի լաթ ու խոզանակ բեր, Մարգարը փօշօտ ոտներով ամբողջ յատակը կեղտոտեց: Շուտ արա:

ՕՆՆԻԿ. Ձէ, այս անկիւնում լաւ չի երևում: Աւելի լաւ է այս սեղանի վրա դնենք, բազմոցի առջև (դնում է: Սերոբը մտնում է խոզանակն ու լաթը ձեռքին):

ՍԵՐՈՐ. Ո՞րտեղ է կեղտոտել:

ԶԱՐԻԿ և ՅԱՍՄԻԿ. Այ տես... այստեղ այստեղ էլ... (Սերոբը սրբում է):

ՍԵՐՈՐ. Ամենից առաջ ես կը սկսեմ խօսել և ընծաս կը տամ:

ՕՆՆԻԿ (վէճի մտնելով), Ձէ, ես. ես ամենամեծ թոռն եմ:

ՅԱՍՄԻԿ. Դուք տղաներ էք. աղջիկներին պիտի տեղ տաք:

ՄԱՐԳԱՐ (ներս վազելով). Ունե՞րս սրբեցի: Հեռագիրը ո՞րտեղ դնեմ:

ԶԱՐԻԿ. Բեր ես կը տամ:

ՄԱՐԳԱՐ. Ի՞նչու դու: Ես ինքս կը տամ: Հէնց որ ներս կը մտնի, իրան կը տամ:

ՍԵՐՈՐ. Այդպէս չեղաւ: Եկէք, թէ ընծաները և թէ հեռագիրը հանդիսաւոր կերպով տանք...

ՄԱՐԳԱՐ. Ձեմ ուզում. հեռագիրը ես պիտի տամ:

ԶԱՐԻԿ. Դու ի՞նչպէս պիտի կարդաս ու թարգմանես...

ԲՈՒՈՐԸ. Հա՛, հա՛, դու չես կարող... չես թարգմանի...

ՄԱՐԳԱՐ. Բայց ես ուզում եմ...

ՕՆՆԻԿ. Եկէք վիճակ զցենք ու հերթով մեր ընծաները տանք: (Զանգի ձայն):

ԲՈՒՈՐԸ. Տատիկն է, տատիկն է: Շուտով, շուտով (խոնկելով փախչում են աջ դռնով: Բեմը մի րոպէ դատարկ է մնում: Նորից ու նորից զանգի ձայն):

ՏԵՍԱՐԱՆ II

ՏԱՏԻԿ և ԵՐԱՆՈՒՀԻ

ԵՐԱՆՈՒՀԻ (անցնում է բեմով աջ դռնից դէպի դիմացի դուռը ու գնում տատիկին դիմաւորելու, կռան տակից բռնած՝ տատիկին ներս է բերում):

ՏԱՏԻԿ. Ողորմի Աստուած:

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Քեզ էլ ողորմի:

ՏԱՏԻԿ. Էսօրւայ պատարագի զօրութիւնը քեզ պահապան լինի, որդի. զաւակներովդ ուրախանաւ:

ԵՐԱՆՈՒՀԻ (համբուրելով): Տօնդ շնորհաւոր, մայրիկ ջան, էս ի՞նչ ուշացար: Երեխաների համբերութիւնը հատաւ:

ՏԱՏԻԿ. Ո՞րտեղ են, որտեղ են իմ նախշունները, իմ բլբուլները:

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Չը յոգնեցի՞ր: Երեւի ամբողջ պատարագը ոտքի վրա անց կացրիր:

ՏԱՏԻԿ. Օրհնած խաղող եմ բերել (ցոյց է տալիս գոնաւոր թաշկինակը): Կանչիր ձուտերին, բաժանեմ:

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Դու դեռ նստիր, հանգստացիր. (բերում է նստեցնում բազկաթոռի վրա): Առաւօտւանից բան չես կերել: Սուրճը պատրաստել եմ, քեզ էինք սպասում:

ՏԱՏԻԿ. Էս ի՞նչ սուս ու փուս է էսօր մեր տունը. (գրպանից հանում է բոնոնի տուփը, բլթախոտ է քաշում, էլի ետ դնում գրպանը. փրշտում է):

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Առողջութիւն: (աջ դնում) Երեխաներ, տատիկը եկել է, ձեզ համար օրհնած խաղող է բերել. (ներս են մտնում կարգով, փաթեթները ձեռներին Յասմիկը, Սերոբը, Մարգարը, Օննիկն ու Զարիկը):

ՏԵՍԱՐԱՆ III.

ՆՈՅՆԵՐԸ և ԵՐԵՄԱՆԵՐԸ

ՏԱՏԻԿ. Եկէք, եկէք, իմ աղունակներ, իմ աչքիս ճրագներ... Ի՞նչքան ժամանակ է ձեզ չեմ

տեսել. եկէք, մէկ մէկ հոտ անեմ իմ վարդեր, իմ մանուշակներ...

ՅԱՍՄԻԿ. (առաջ գալով, հանդիմանալով): Աստիճառ, տօնդ շնորհաւոր: Մայրիկս պատուիրեց որ քեզ լաւ համբուրեմ ու այս փաթեթը քեզ տամ. ինքն էլ մի կէս ժամից յետոյ կը գայ: Շատ ապրես մեզ համար, դեռ շատ տարիներ պատմես մեզ քո սիրուն հէքիաթները: Այս ընծան էլ ընդունիր իմ կողմից. միշտ, երբ ձեռքդ կառնես, յիշիր որ քո «անշնորհք» Յասմիկը անշահի, անշահի սիրում է իր բարի տատիկին:

ՏԱՏԻԿ. (յուզւած) Էտ քաղցր լեզւիդ մեռնեմ, անուշիկ ջան... Արի, արի, կրճքիս սեղմեմ, իմ սիրունիկ (համբուրում է եւ երեսին նայում): Քեզ որ մտիկ եմ տալիս, մայրիկիդ եմ յիշում, երբ նա քո չափ էր (նորից համբուրում է եւ երկու փաթեթները դնում է սեղանի վրա):

ՍԵՐՈԲ. (առաջ գալով եւ հեռագիրը կարդալով) Տատիկ ջան, քեռին քեզ հեռագրում է. «Հեռու աշխարհ թռած անտուն ծիտիկդ եմ ես և այսօր կարօտով յիշում եմ քո մայրական տաք բունը: Շնորհաւորում եմ անմոռանալի մայրիկիս տօնը...

ՏԱՏԻԿ. (արտասուքը սրբելով): Ախ, Սահակ ջան, ո՛ւր ես...

ՍԵՐՈԲ. (շարունակելով)... Թող քո նոր ձուտերից նա, ով որ քեզ համար կը կարգայ իմ այս խօսքերը, ամուր, ամուր համբուրի տատիկի պայծառ երեսը: Քեռի Սահակ... (մօտենում է զգացած տատիկին եւ ամուր համբուրում, ապա մեկնում է իր ընծան):

ՏԱՏԻԿ. Էս էլ ի՞նչ է:

ՍԵՐՈՒՐ. Այս էլ իմ ընծան է...

ՏԱՏԻԿ. Շատ ապրես, տղաս. երկու իմ տարսս դառնաս (նորից գրկում է):

ՄԱՐԳԱՐ. (որ շարունակ աշխատում էր առաջն ընկնել ու իր ընծան տալ, արտասանում է). Տատիկ, տատիկ...

ՏԱՏԻԿ. (ընդմիջելով) Մի սրան հայեք, սա էլ որ տատիկի համար ընծայ է պատրաստե՞լ: ՄԱՐԳԱՐ. (նորից սկսում է).

Տատիկ, տատիկ, միշտ անբաժան

Մեզ հետ ուրախ դու մնաս,

Երկար ապրես, ու իմ ընծան

Միշտ քո ձեռքիդ ունենաս...

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Կեցցէ Մարգարը:

ՏԱՏԻԿ. Արի, արի, իմ փոքրիկ բանաստեղծ. քո ընծան մի ուրիշ տեսակ բան պիտի լինի... (գրկում է)

ՕՆՆԻԿ. (էլ չը սպասելով, մեկնելով իր ընծան). Միշտ անպակաս լինենք քեզից...

ԶԱՐԻԿ. (ընդմիջելով). Միշտ մեր սեղանի ծայրին բազմես...

ՕՆՆԻԿ. Քո օրհնութիւնը մեզ վրա լինի:

ԶԱՐԻԿ. Քո աղօթքը մեզ միշտ պահի... (բոլոր երեխաները փաթաթում են տատիկին):

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Խեղդեցիք տատիկին: Բաւական է, բաւական է:

ՏԱՏԻԿ. (սրտաշարժւած) Ապրիք, ապրիք... ձեր ծնողների մխիթարանքը լինիք... Օր ունենաք...

ՄԱՐԳԱՐ. Կեցցէ տատիկը:

ԲՈՒՈՐԸ. Կեցցէ տատիկը:

ՏԱՏԻԿ. (շուրջը նայելով) Էս ի՞նչպէս զարգարել էք սենեակը. էս ի՞նչքան ծաղիկներ էք բերել: Ուզում էք, որ տատիկը ջահիւնայ, հա... Էս փաթեթների մէջ էլ երեւի կանֆետներ են, նուշի հաց... Ես հօ ձեր պատիկ երեխան եմ... Այ էս՝ մայրիկի ընծան է (բաց է անում փաթեթը): Բռնութիւտութիւն: Ի՞նչ ժամանակին է. իմա արդէն հնացել է... Նա միշտ իմանում է թէ ինձ ի՞նչ է պէտք: Եւ էլ ի՞նչ սիրուն է (ընդհանուր շփոթութիւն): Էս էլ Յասմիկինն է... Տեսնենք...

ՅԱՍՄԻԿ. (շփոթւած) Տատիկ... Ես չըզիտէի... Ես կարծում էի...

ՏԱՏԻԿ. (նորից հանում է մի տուփ) Էլի բռնութիւտութիւտութիւտ... Խելօք ես մտածել: Էն մէկը կը բանեցնեմ աօներին, էս էլ լի օրերը (երրորդ փաթեթն է վերցնում):

ՄԱՐԳԱՐ. Ախ, տատիկ, տատիկ՝ ջան... Ես չէի կարծում որ...

ՏԱՏԻԿ. Էս էլ երրորդը: Ձեր խաթեր համար էս տարի պիտի շուտ շուտ խարբուխ ունենամ... (ուզում է չորրորդը վերցնի):

ՍԵՐՈՒՐ. Տատիկ, հերիք...

ՏԱՏԻԿ. Զլինի՞ թէ դու էլ... (բաց է անում, նորից տուփ): Էս տարի խանութ եմ բաց անելու և բռնութիւտութիւտութիւտ ծախելու... Կը կանգնեմ դռան առջև ու կը կանչեմ. (նմանեցնելով վաճառականին) «Էյ, համեցէք, համեցէք, բըռ-

նութի տուփեր եմ ծախում, ջոկովի տուփեր»...
Այ էս փաթեթի մէջ նոր բան կը լինի...

ԶԱՐԻԿ (յուսահատ). Տափիկ ջան, տատիկ...

ՏԱՏԻԿ. Երևի ձեռագործ է. (բաց է անում.
մի ձեռագործ քսակի միջից հանում է կրկին քրո-

նութի տուփ): Էսքանը ինձ մինչև մեռնելը բաւա-
կան է:

ՕՆՆԻԿ. Իմա բաց չանես, տատիկ, բաց
չանես:

ՏԱՏԻԿ. Ի՞նչու, տղաս:

ՕՆՆԻԿ. (յուսահատ) Ես էլ, ես էլ... (տատիկը
հանում է կրկին մի տուփ):

ԵՐԱՆՈՒՀԻ. Այսպէս էլ դժբախտութիւն:

ՏԱՏԻԿ. Էս էլ վեցերորդը: Խօսք մէկ էիք
արել, ի՞նչ է...

ԵՐԵՆԱՆԵՐ. (միասին) Ոչ, ոչ, գաղտնիքն է
մեղաւոր, գաղտնիքը:

ՏԱՏԻԿ. Ի՞նչ գաղտնիքը:

ՕՆՆԻԿ. Ամեն մէկս ուզում էր, որ ուրիշը
չը գիտենայ:

ՍԵՐՈՅ. (Օննիկի հետ միաժամանակ) Մի-
մեանց չէինք ասում:

ՄԱՐԳԱՐ (նոյնպէս): Ես առաջինը մտա-
ծեցի...

ԶԱՐԻԿ և ՅԱՍՄԻԿ. Վայ, հիմա ի՞նչ անենք:

ՏԱՏԻԿ. Ու ձեր գաղտնիքից այ ի՞նչ դուրս
եկաւ: (Որախ) Լսեցէք, բոլորդ էլ շատ լաւ էք
մտածել (շարում է տուփերը): Էս առաջին տուփը,
որ մայրիկն է ուղարկել, կը բանեցնեմ կիրակի
օրերը, էս միւսը՝ երկուշաբթի, էս երրորդը՝
երեքշաբթի, էս չորրորդը՝ չորեքշաբթի, հինգե-
րորդը՝ հինգշաբթի, վեցերորդը ուրբաթ... Տէր
Աստուծ, բայց շաբաթ օրւայ որ չունեմ: Իմ
հինը բանեցնեմ:

ԵՐԱՆՈՒՀԻ (արագ մօտենում է եւ համընդուն
մօրը) Մայրիկ ջան, ես էլ մտածեցի որ հին
տուփդ բանի պէտք չէ... Ահա էս էլ շաբաթ օր-
ւայ համար (հանում է փեշի տակից բռնութի մի
տուփ):

ՏԱՏԻԿ (ծիծաղելով). Այ օրհնւես դու. ի՞նչ
ժամանակին վրա հասար:

ՕՆՆԻԿ, ՄԱՐԳԱՐ, ՅԱՍՄԻԿ. Կեցցէ մօրաքոյրը:
ՍԵՐՈՐ, ԶԱՐԻԿ. (նրանց հետ միաժամանակ)

Կեցցէ մայրիկը:

ԲՈԼՈՐԸ. Կեցցէ տատիկը... (ծափ տալով
երգում են) Երկուշաբթի փրը՛շտ, փրը՛շտ, փրը՛շտ,
Երեքշաբթի փրը՛շտ, փրը՛շտ, փրը՛շտ.
Ամեն օր փրը՛շտ փրը՛շտ, փրը՛շտ,
Ապրի տատիկը մի՛շտ, մի՛շտ...
(Տատիկը փրշտում է):

վ ա ր ա գ ո յ ր

« Հ Ա Ս Կ Ե Ր Ի » ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Հեղ. Մելիք-Հայկազեան, Գառն օր գետնի տակ 20 կ.
2. Օսկար Ուայլդ, Պրինցն ու ծիծեռնակը . . . 20 կ.
3. Ստ. Լիսիցեան. Քաջ ճամբորդներ . . . 25 »
4. Աթ. Խնկոյեան. Գիւղացին ու արջը . . . 25 »
5. Ստ. Լիսիցեան. Քաջ գինւորներ, պիէս . . . 8 »
6. Ռ. Պատկանեան, Զախու . . . 20 »
7. Ստ. Լիսիցեան. Սոված գայլը . . . 10 »
8. Կլաւդիա Լուկաշևիչ. Քեռի Մկօ . . . 20 »
9. Կարլ Էվալդ. Երկիրն ու գիսասպողը . . . 12 »
10. Կապուան. Ֆիօրէ փերին, Ասեղ . . . 12 »
11. Իւանովիչ. Աւսինց Ստեփանը . . . 20 »
12. Կ. Լուկաշևիչ. Ծաղիկների մէջ . . . 12 »
13. Աթ. Խնկոյեան. Աղւէսն ու արջը . . . 20 »
14. Նիկ. Մարգսեան. Կենդանիների գոյները . . 15 »
15. Բրետ Հարտ. Մլիս . . . 12 »
16. Է. Սիւսոն-Տօմպսօն Կախականջիկը . . . 12 »
17. Գ. Շլաք. Արագոնաւորդները . . . 25 »
18. Աթ. Խնկոյեան. Պապն ու շաղկամը . . . 12 »
19. Կար. Միրիանեան. Մայրը . . . 12 »
20. Յովհ. Թուման. Քէֆ անողին քէֆ չի պակսիլ . 20 »
21. Պուշկին. Քնած դժխուհին . . . 20 »
22. Ն. Մարգսեան. Թէ ինչու համար է ծաղիկը 20 »
23. Նոյն. Թէ ինչպէս են տարածուած սերմերը . 20 »
24. Կարլ Էվալդ. Տասներկու քոյր . . . 10 «
25. Ֆէրրօ. Տօնի համար . . . 10 »
26. Աթ. Խնկոյեան. Փեսացու մուկը
27. Աթ. Խնկոյեան. Աղւէսն ու Կոռնիկը . . . 10 »
28. Մամին-Սիբիրեակ. Ծեր ճնճողուկը, Ճիճու,
Պառաւ Մոռանի խոստովանքը . . . 12 »
29. Վարդան Վարդանեան. Մարդն ու Նամարդը 10 »
30. Աթ. Խնկոյեան. Ծիտն ու Որբերը . . . 5 »
31. Էրնստ Սէտօն-Տօմպսօն. Կաղիկ քթոթը . . 20 »
32. Կ. Մ. Ստանիսկովիչ. Դայեակը . . . 20 »

ՀԱՍԿԵՐ ԱՄՍԵՂԻՒՄ ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

1. Ստ. Լիսիցեան. Պանծլուսիկ 5 Լ.
- Ստ. Լիսիցեան. Ազատութիւն 5 »
- 2. Սէյրի. Նոր վարժունք 5 »
- 3. Սէյրի. Ես իշխան եմ 5 »
4. Ստ. Լիսիցեան. Գաղտնիք 5 »
5. Ժորժիկ Մանուկեան. Փնթի 5 »
- Գ. Շահ-Պարոն. Գող — սիրալը դող 5 »
6. Տիկ. Մարգարիտ. Դասարանում 5 »
7. Յ. Բեօսեան եւ Ստ. Լիսիցեան. Քեռի 5 »
8. Դլազունով. Տիկին Սիրան, փ. Կ. Միրիանեան 5 »
9. Ստ. Լիսիցեան. Քաջ զինուորներ. 8 »
10. Կ. Լուկաշեւիչ. Ծաղիկների մէջ 12 »
11. Փէրրո. Տօնի համար 10 »

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0349117

33434

ԳԻՆԸ 5 ԿՈՊ.

Պահեստը՝ Թիֆլիս «Գիր» գրախանութում: